

ARCHIVE STUDY ON DIGITAL COLLECTIONS OF ARCHITECTURAL GRAPHICS REPRESENTING 19TH CENTURY HOUSES

Dimitrina Popova

Institute of Art Studies, Bulgaria

Abstract: *A research of digitalized archive units from the “Drawings and Surveys” fund is presented. It is part of the architectural archive at the Institute of Art Studies. The documents were made by architects mainly in the 1950’s and contain architectural drawings of represented houses from 19 century from the Bulgarian lands. To explore new interpretative perspectives, I decompose and rearrange old data into new types of digital collections corresponding to qualitative and contextual modalities.*

Keywords: *Archive Digitalization; Architectural Heritage; Vernacular House.*

ИЗСЛЕДВАНЕ ВЪРХУ ДИГИТАЛНИ АРХИВНИ КОЛЕКЦИИ ОТ АРХИТЕКТУРНИ ЗАСНЕМАНИЯ НА КЪЩИ ОТ 19 ВЕК

Димитрина Попова

Институт за изследване на изкуствата, България

Въведение

В доклада са разгледани дигитализирани архивни единици от подфонд „Чертежи и заснемания“ на архитектурния архив при Института за изследване на изкуствата. Заради проведената съвсем скоро дигитализация, при която данните бяха трансформирани в нова материя, настъпиха условия за преосмисляне на съхраняваните от десетилетия архитектурни документи. Според разбирането за новата роля на архива, поддържана от френския философ Жак Дерида и разгледана подробно в моя публикация (Ророва 2021), архивът е материя, която се конструира и деконструира. На тази база дигитализираните данни от архитектурния архив придобиват качеството бързо и безкрайно да бъдат прегрупирани, отделяни и събирани в малки и по-големи йерархии и отново да се обобщават без реално да се губи архивният материал (Ророва 2021). Това основно свойство се превърна в аналитична рамка на настоящото изследване и съответства на първата част от заглавието като методически елемент, заснеманията на къщите се разглеждат чрез новосъздадени подколекции, съставени в резултат на дигитализацията.

Обект на изследване е първоначалният етап на набирането на архивната колекция с архитектурни документи от заснети къщи и съответства на втората част в заглавието. Заснеманията са изработени от място в различни селища в България основно през 1950-те години от архитекти. Представяват чертежи с изобразени

къщи от 19 век и публикациите за тях се свеждат до единични примери спрямо техния брой. Основни източници за изследването са самите дигитализирани архивни документи заедно със създадените за тях мета данни, както и статии от периодичното издание „Известия на Института по градоустройство и архитектура“. В определени случаи при попълването на базите данни са ползвани инвентарните книги на архива с данни за завеждането на архивните документи. Поставената задача е да се изведат в рамките на разглежданите архиви и по количествени показатели тенденции и да се попълнят с обосновани предположения празни полета в познанието за възникването и осмислянето на културното архитектурно наследство от българските земи за периода веднага след установяването на тоталитарната власт. Методически проучването ми се движи по изследователска ос, където на единия полюс е емпирическият материал, заснеманията на къщите, а на другия стоят политически доктрини, отправени към архитектурата в този период. По тази причина като трети методически елемент в изследването са обособени фоните предпоставки за промяна по отношение боравенето със съдбата на културното наследство в политическите ракурси на новата тоталитарна власт. В анализа на архивния масив е направена съпоставка на постъпването на архивните документи със значими събития в политически и административни направления, засягащи опазването на архитектурното наследство. В референцията към събирането на архивния масив със заснеманията на къщи са обособени изследователските въпроси в две групи: какви са интерпретацията и начинът на усвояване на определени избрани къщи като архитектурно наследство и как представата за архитектурното наследство се вписва в цялостната визия за паметта, поставена в условията на преход към тоталитарна власт във времевата граница на изследване през 1950-те. Водеща теза е, че архитектурните заснемания рамкират терени, пожелателно или реално, на скъсване с миналото, което означава, превръщането в културно наследство на избрани сгради като средство за изобретяване на естетически рамки за национална по форма архитектура.

Архитектурният архив

Архитектурният архив към Института за изследване на изкуствата води началото си към 1949 г., когато е създаден Институт по градоустройство и архитектура (ИГА) и когато синхронно започва събирането на архивни материали към него. Постоянният научен съвет на ИГА е одобрен с решение от 12 юли 1949 г. на Физико-математическия клон и на Управителния съвет на Българската академия на науките (Топев 1951). Към времето си той е иновативна изследователска структура в областта на архитектурознанието без прецедент в България. Вътрешната му организация е създадена да развива амбициозна изследователска дейност в пет направления, съответстващи на пет сектора, единият от които е сектор „Теория и история на архитектурата“. Но ако първите четири работят към бъдещето, върху изграждането на новата социалистическа архитектура, то последният се отличава, че изследователският ракурс е обърнат и назад към

миналото. Там едни от задачите са да „събира подготвителни материали“ и „да разработва множество проблеми и изследвания върху българското архитектурно наследство – проучвания, заснемания, изследване и написване на монографии върху ценни архитектурни обекти от нашето минало“ (Tonev 1951).

Безспорно ИГА и заедно с това архивната му колекция се създава в динамичен исторически контекст, когато големи промени като шокови вълни водят до институционални реорганизации в държавата под властта на комунистическата партия. Настъпва трансформация на моделите архитектурна практика и момент на стратегическо предефиниране на научните изследвания в областта на архитектурното наследство. Според V конгрес на Българската комунистическа партия властта намира съществената роля на науката, включително и на архитектурната наука, в практическото ѝ приложение (Tonev 1951). „Културата и съответно архитектурата трябва да бъде социалистическа по съдържание и национална по форма“ са думите, с които започва речта на председателя на БАН акад. Тодор Павлов при откриването на изложбата с архитектурни заснемания на къщи от Копривщица през месец декември 1950 г. (Pavlov 1951), организирана от ИГА. Този постулат, приписван на Сталин, изисква множество обяснения, за да приведе в научно-приложно значение новите положения в архитектурата и да добие материален израз в дейността на архитектите. За да се осмисли в архитектурната практика и за да се обясни как да се впише в творческата интерпретация при проектирането, се организират дискусии, обсъждания, публикации. Тълкуването клони към естетиката на художествената стойност на старинните сгради, така че архитектурата трябва да разкрива „идейния смисъл на социалистическата епоха в прекрасни архитектурни форми“ (Tonev 1951).

Историческият фон на създаването на ИГА и колекцията от заснемания е белязан от няколко значими събития в областта на архитектурното наследство от местен за страната и международен характер. През 1954 г. България подава своята кандидатура, а през 1956 г. е приета за член на ЮНЕСКО – световна организация към ООН, която на международно ниво поддържа стандарти за опазване на световното културно и природно наследство и където България е включена със седем културни обекта с изключително световно значение. В резонанс, през 1957 г. е учреден Национален институт за паметниците на културата (сега НИНКН), но много по-късно (през 1969 г.) е приет първият закон за опазване на недвижимото културно наследство. Той е разработен в синхрон с международни конвенции, по които България е страна, а с редица модификации и допълнения е в сила и днес. В тази хронологическа серия, създаването на ИГА предхожда тези събития и има ролята на пионер, на изобретател на посоките и рамките за опазване на архитектурното наследство в социалистическата държава. До голяма степен архитектурните обекти, които ИГА определя, посочва и публикува поименно в списъци за архитектурна ценност (Stoykov 1951) (Kozhuharov 1951), са приети от следващите поколения и по същество не настъпват семантични напрежения относно кои образци да бъдат обект на опазването на архитектурното наследство след

появата по-късно на други институции и влезли в сила закони за архитектурното наследство.

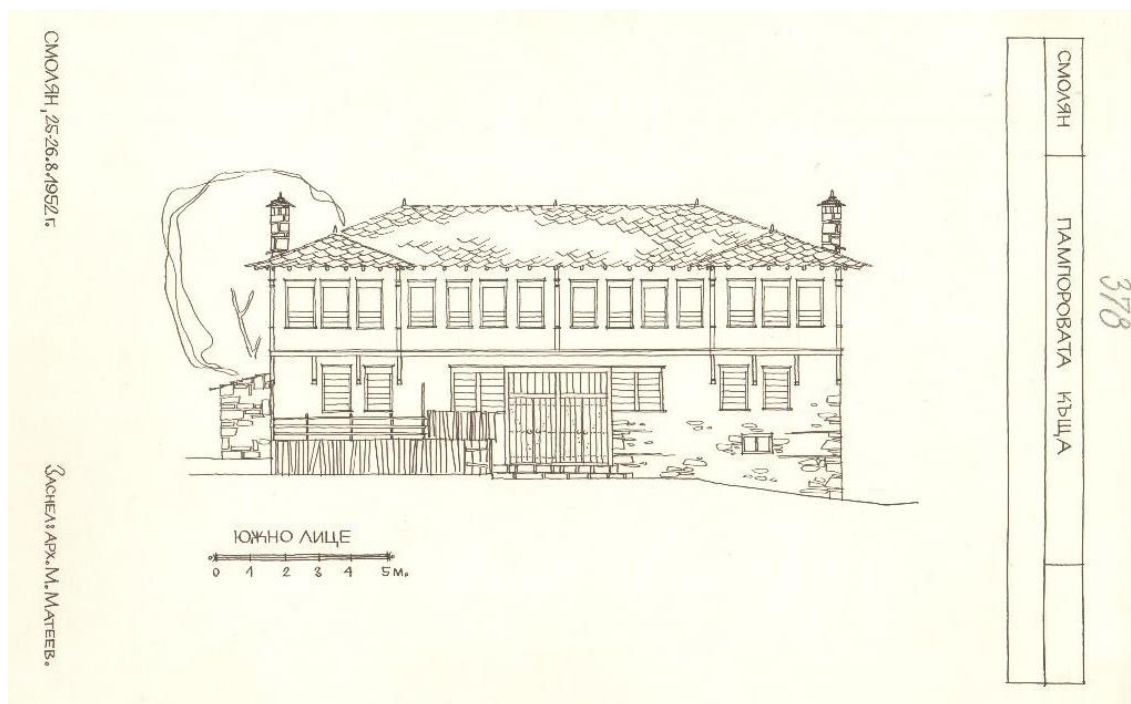
Редица сведения, основно в публикациите от началото на 1950-те в периодичното издание „Известия“ на ИГА, клонят към предположението, че дейността на Института не е политически автономна. Институтът „се опира изцяло на огромните постижения и опита на Академията за архитектура на СССР“, а постиженията на ИГА се дължат на „неоценимата помощ и бащински грижи, които той получаваше от УС на БАН, от Партията и особено лично от Председателя на БАН др. Тодор Павлов“ (Тонев 1951). Необходимостта от напътствия възниква, вероятно и защото нормативната и концептуалната празнота в сферата на опазването на архитектурното наследство е вакуум за идеологически постулати и догми, липсват и по-късно появилите се международни репери като конвенцията на ЮНЕСКО. В настъпилото синхронизиране на мисията на Института с политическата линия на комунистическата партия за науката и изкуствата, ИГА е ангажиран институционално по проблемите на описването и опазването на наследството. Значим фактор е наложената консолидация във функциите на Института за идеологическата му роля по отношение на архитектурата и за формиране на обществено мнение в архитектурната гилдията, така че разгръщането на дебата на наследството в ИГА е свързано с политизация на архитектите съобразно догмите на комунистическата партия. Налага се изводът, че научната обективност в подбора на обектите на архитектурно наследство остава на заден план, а в архитектурния дебат изчезва осъзнаването, че архитектите не са единственият глас при взимането на решения. В обобщение ИГА е единствената институция в началния етап, до създаването на НИПК, която се занимава с описване, изучаване и опазване на архитектурното наследство. Тук е лабораторията за изобретяването, за съставянето и първоначалния замисъл на политиките за архитектурното наследство, но със силната намеса на комунистическата партия. Те се променят, еволюират до края на социалистическата епоха, но този първоначален момент остава с доминираща парадигма.

Архитектурни заснемания на къщи от 19 век

Подфонд „Чертежи и заснемания“

Подфонд „Чертежи и заснемания“ съдържа 945 архивни единици и принадлежи към фонд „Материали върху хартиен носител“. Архивните материали са с размер от А4 до А1 и А0 и са дигитализирани със специализиран скенер. Заснеманията на къщи числено доминират с 499 броя в подфонда като останалите заснемания представят църкви, манастири, кули, мостове, училища и др. обекти. Датирането на документираните къщи се отнася към 19 век, както преди Освобождението, така и от последните десетилетия на века. Архитектурните заснемания са създадени от командировани архитекти, в резултат от планови заснемания от учените в ИГА в научни експедиции и от студенти по време на архитектурни практики под ръководството на архитекти. Подфондът е обособен в

самостоятелно архивно звено относително скоро, през 2010 г., от професионални архивисти и в него са събрани всички заснемания, останали в наследство от ИГА. Подредбата на материалите е по азбучен ред на имената на населени места, където са заснетите сгради.

Фиг. 1 Южна фасада на Пампоровата къща в Смолян, арх. М. Матеев, 1952 г.

Архивни единици

Архивните единици със заснети къщи са селектирани за настоящото изследване и представляват комплект от архитектурни чертежи, които дават точна пространствена представа за жилищната сграда, така че да се възстанови триизмерно в максимално възможна автентичност. В този смисъл от общата архивна колекция са изключени ансамбли от къщи, представени единствено в градоустройствен мащаб, или детайли от къщи, които са фрагменти в интериорен мащаб и съответно не представят сградата в пълнота. В папките са запазени архитектурни скици от заснеманията на място, където информацията е нанесена в хаотичен маниер, но реално съдържат повече сведения за архитектурата на заснетите сгради, отколкото в прецизно изработените по образец чертежи. Определено се разчита строг канон в архитектурната графика, което е широко разгърнато като методически указания и класификация на заснеманията в статии в изданието „Известия“ от периода (Kozhuharov 1951) (Popov 1951). Изобразяването на архитектурното заснемане е поставено в единна архивна архитектурна матрица, така че установеният модел съхранява основно графичните данни за къщите, но също данни за автор и дата на заснемането, местоположение на къщата (фиг.1). Дигитализацията на чертежите е съпътствана от съставянето на метаданни, които представляват дигитален опис по определени атрибути на архитектурния обект от една страна и от друга на самия архивен документ. Данните във всяка една архивна

единица на заснеманията на хартиен носител не винаги присъстват в пълен състав, въпреки че това са прецеденти и не влияят на общата картина извършените количествени анализи. Освен това, компенсаторен механизъм е при възможност липсите да се допълват с данни от инвентарните книги като например за авторите, извършили архитектурните заснемания, за времето на завеждане в архива и данни за изплатени хонорари.

Изследователски колекции

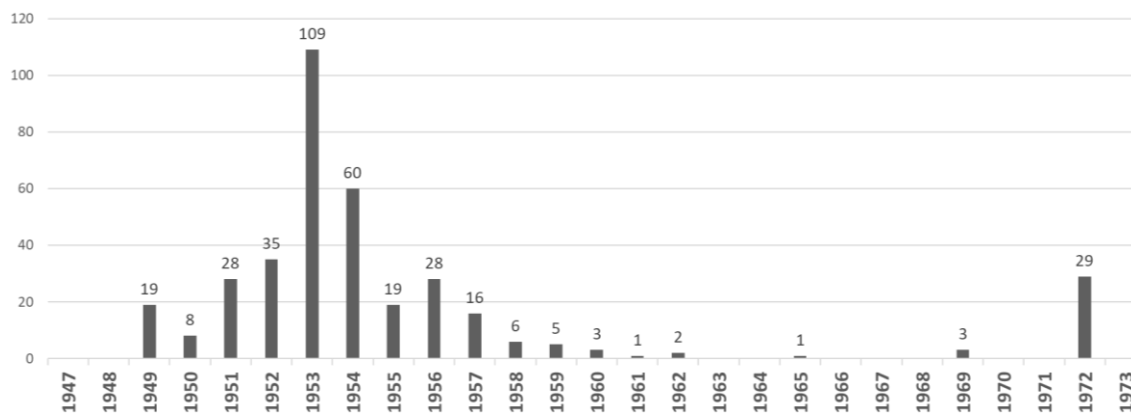
Дигитализираните бази данни спомагат за висока скорост на обработка на данните и по смисъла на Жак Дерида за архивите, да се създават и разтварят, пренареждат в нови групи и йерархии, като старите изчезват, избледняват, без да се губят по същество архивните документи (Popova 2021). Методически концепцията на Дерида подсказва посоките на настоящото изследване да се композират и прегрупират данните в нови изследователски колекции за старинните къщи по три модалности: дата на постъпване на документа в архива, местоположение и етажност на къщата от заснемането.

Най-важна роля има модалността на времето, с което се поставя извършването на заснеманията в определен контекст и защото по този начин до голяма степен се обяснява тяхната поява и инвестирането на финансови и професионални активи. Втората модалност е географска и определя топоса на съществуване на културното архитектурно наследство. Изразява се в проследяване на селищата в България, където се намират къщите, съответно посещенията на място на архитектите. Това е съществено, тъй като пред тях стои въпросът от къде и кои сгради да се документират, да се запишат и оставят за анализ към следващите поколения и кои не. Третата модалност на реконфигурация на архивната подредба на заснеманията е изцяло архитектурна и се отнася до височината на къщата. Пространственото развитие на къщата във вертикала е индикатор за степен на сложност на пространствената конфигурация, знак е за ниво на строителен опит и строителни познания от изпълнителите, за качествата на строителните материали и нивото на качество на самия градеж.

Колекции по време на постъпване

От общия брой в колекцията от заснемания на къщи с дата на предаване в архива са 372. Графиката (фиг. 2) показва по години интересът към къщите като обекти на заснемане. Вижда се, че е ясно изразен периодът на заснеманията от края на 1940-те до средата на 1950-те с изявен връх от 109 броя през 1953 г. След това постепенно изчезва зачисляването в архива на архитектурни заснемания, като има едно връщане на регистрирани къщи през 1972 г., след което изцяло изчезват. Този период съвпада и предхожда маркираните по-горе фонове събитията, които са наместили цялата парадигма за опазване на архитектурното наследство в България. Вероятно впоследствие дейността по заснеманията се прехвърля към НИИКН, а на ИГА остава ролята да анализира и публикува изследвания върху архитектурното

наследство. Един съществен извод е, че в началото на 1950-те опазване на архитектурното наследство означава предимно заснемане и описване, тъй като по-съществува няма данни за извършени проектантско-строителни дейности по реконструкция или социализация на заснети къщи с установено лошо състояние.

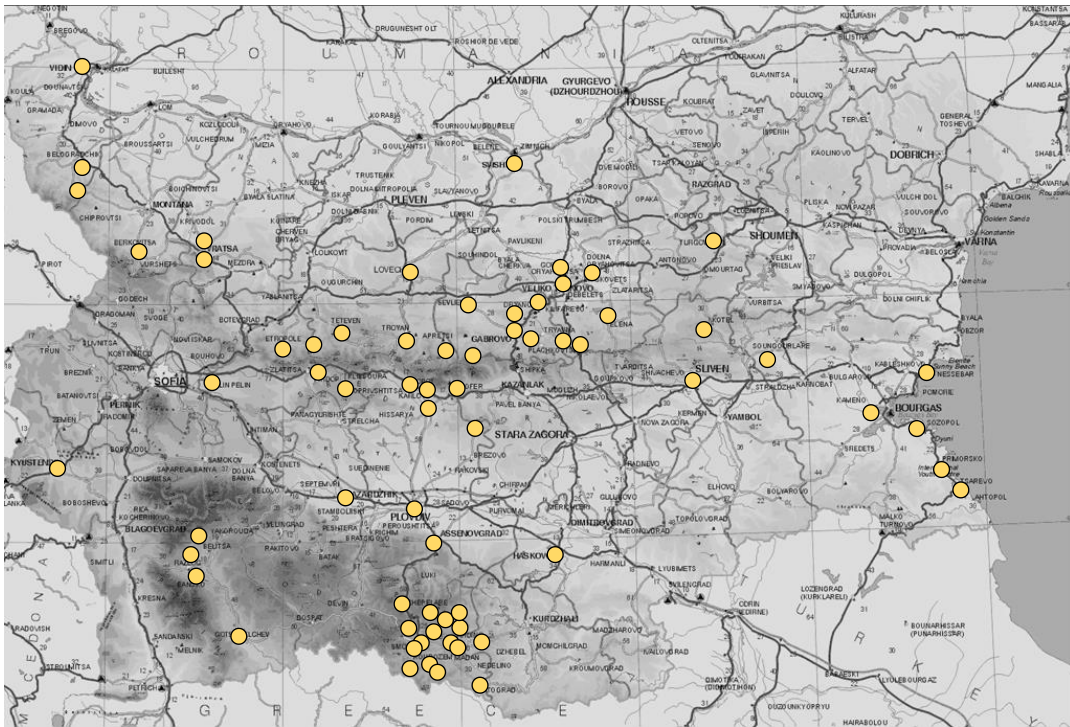

Фиг.2 Графика на 372 бр. заснемания на къщи по години на постъпване в архива

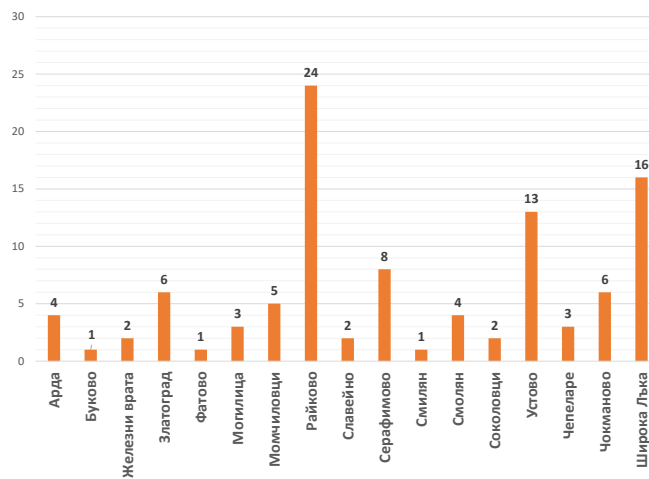
Колекции по географска конфигурация

В колекцията по географска конфигурация участват 499 броя заснемания, които са направени от място в 76 селища в България. За съставяне на графиката (фиг.3) е използван статусът на населеното място спрямо времето на заснемането. Към настоящия момент, някои от селищата са станали квартали на градове или от села са прераснали в градове и са променили името си. Какво прави впечатление от това разпределение на селищата, откъдето са избрани къщи за заснеманията? На първо място е изявеният интерес към планинската къща в различни области с четири основни концентрации около Смолян (фиг.4), около Банско, в Средна Стара планина, голяма концентрация има около Велико Търново, като районът прелива постепенно в Средна Стара планина (фиг.5). По-малки концентрации има в западните дялове на Стара планина, около Враца и Монтана, и източните дялове на Стара планина, около Котел. Къщи са заснети в селища по Южното Черноморско крайбрежие и една голяма група в град Сливен. В тази модалност се разчита тенденцията, че определено доминира интересът към къщата в планински район с характерните релеф и климат.

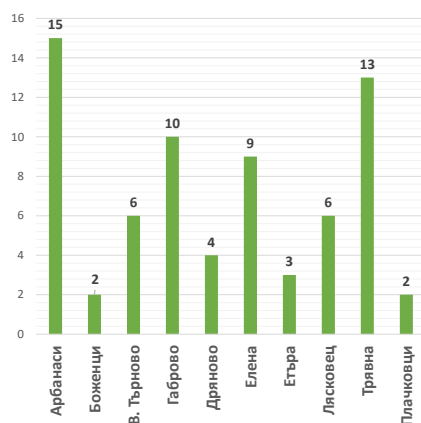
Според модалността на географския признак се установява насоченост към заснемания на къщи за формирането на архива с определени характеристики по отношение на местоположението. Липсват заснемания на огромни групи представители на къщата от равнинните терени като полската къща в Тракийската низина, където, особено поречието на р. Тунджа и р. Марица с изключително плодородни земи и благоприятен климат, още от Античността са трасета на цивилизацията. По никакъв начин не са представени характерните модели на къщи от Дунавската равнина, района на Добруджа и Северното Черноморие.

Фиг. 3 Карта с 76 бр. селища с архитектурни заснемания на къщи

Фиг. 4 Колекция на 101 бр. заснеманията в 17 селища в района на Смолян

Фиг. 5 Колекция на 70 бр. заснемания в 10 селища в района на Велико Търново – Габрово

Колекции къщи по етажност

Третата модалност представя развитието на къщата във вертикала (фиг. 6). Търси се корелация на заснеманията на къщите според етажността и броя на заснеманията. В контекста на изследването етажност е броят етажи, които са надземни, над котлата на терена, а при наклонен терен – средната височина на терена към прилежащата фасада или разрез. Максимална етажност на къщите в заснеманията е три надземни нива. В редица случаи е обособено полуподземно ниво, което не е включвано. В графиката (фиг.6) ясно се вижда, че основния фокус в търсенията на изследователите е моделът на двуетажната къща, т. е. предпочитана е вертикалността, развита пространствено и конструктивно. При една част от тези къщи вертикалната комуникация е интегрирана в структурата и се състои от преходни разпределителни пространства с вътрешна стълба, където тя се помещава. В други модели вертикалната комуникация е външна връзка между етажите, обикновено между два чердака, или от двора до второ ниво в случаите с развит приземен етаж, който е за някакъв вид търговска дейност като дюкян, бозаджийница, пекарна, кръчма и е отворен към външни посетители.

Фиг. 6 Разпределение на заснеманията в колекции според етажност на къщите

Резултати

В изведената виртуална колекция по количествени и качествени модалности се наблюдава характерен събирателен модел на къщите, които са обект на заснемане. Това е къща, която е разположена в планински релеф, двуетажна, с малък двор и изявена обемна композиция във вертикала. Със сигурност подобни къщи в ансамбъл и в живописен планински терен представляват впечатляваща панорама. Знак за преднамереност се открива в закодираното отношение от заснемащите към някои едноетажни къщи, влезли в колекцията. Някои от архитектите в обяснителните записки изказват nihilистично отношение към по-малките къщи, изразено в мнението им, че са принадлежали на бедните, което идва вероятно от липсата на вертикалност, плътност на формите и на декорацията. Може да се опонира, че по-малките едноетажни къщи вероятно са по-скоро със сгъстен художествен образ, но не и бедни, защото поставени в контекста на материалната култура на 19 век по редица признаци на обработения строителен материал, наличие на комин, на прозорци, отделена стопанска сграда и др., сигнализират за висок стандарт на материална култура. В обобщение, определено се констатира тенденция, че се търси впечатляваща архитектура, с риторичен и репрезентивен характер, въплътен в образа на планинската, двуетажна къща. Към 1950-те се избират за заснемане къщи с високи естетически качества, най-добрите образци, красивите къщи, а не принципно и обективно модели на обитаване. Следователно намеренията в съставянето на тази колекция не са да се съберат представители от всяка разновидност на къщата в България. При вглеждане в архива, създава се впечатлението, че това е масовото, типично жилище на населението по нашите земи през 19 век.

Събирателният образ на къщата на 19 век в колекциите

Изследването показва, че къщите в заснеманията, които формират основната сюжетна линия в архивната колекция на ИГА за българската къща, представляват тясна и малка част от моделите на къщата по нашите земи от 19 век. Този резултат може да се позиционира в сравнителен анализ с данни от други научни трудове от периода. На първо място са свидетелствата в текстови описания или рисунки на пътешественици, преминали през българските земи през 19 век. Един от тях, Алфонсо дьо Ламартин, отбелязва за равнините райони по пътя между Одрин и Пловдив през лятото на 1833 г.: „Три дни път, хубави села“ (Snegarov 1997), докато Ами Буе казва за Сливен, че е голям град (Snegarov 1997). От този град в архива са заведени 59 броя заснемания, т. е. по някакви причини са проведени заснемания в града, докато селският модел не е отчетен. Ако допуснем, че голяма част от къщите в полските терени, за които пътешествениците споменават, са изчезнали вследствие на войни и урбанизационни процеси, то с по-голяма достоверност са данните от синхронни изследвания, което означава, че са проведени едновременно или малко преди съставянето на архивната колекция от заснемания. Може да се сравни с проучванията на двама безспорни лидери в изследванията на българската къща –

проф. Стефана Стойкова (Stoykova 1956) и проф. арх. Тодор Златев (Zlatev 1948). Дватама автори в анализа си от многостранни източници извеждат еднозначни индикатори за наличие на другостта при жилищната архитектура, която още веднъж поставя под съмнение възприетата основна архивна селекцията на къщите дали е обективна. В Тракийската низина проф. Златев анализира и привежда графично представители на големи селски къщи от селата около Пловдив: Чернозем, Кадиево и Полатово (Zlatev 1948). Проф. Стойкова описва селски къщи в голям брой с островърхи сламенни покриви (Stoykova 1956). Къщите, които се различават от тези в колекцията с архитектурни заснемания, вероятно количествено доминират в градския или селския пейзаж на 19 век, но поради по-малко представителния си образ те са били лишени от внимание в процеса на заснемане и архивиране. При феномена на създаването на архивна колекция от привилегировани къщи се появява едно противоречие в догматичен контекст с тоталитарното политическо управление към 1950-те, когато високата буржоазна естетика е обявена за идеологически погрешна.

Благодарности

Авторът изказва благодарност на Националната научна програма за развитие и утвърждаване на българистиката в чужбина (ННП „Българистика“), РМС № 205 от 7.04.2022 за частичната подкрепа.

References // Научна литература

- Kozhuharov, G. (1951)** Formi na arhitekturnoto zasnemane (in Bulgarian). Izvestia na Instituta po gradoustroistvo I arhitektura. Volume 2. BAS, Sofia, Bulgaria, pp. 49-51 // [Кожухаров, Г. (1951). Форми на архитектурното заснемане. Известия на Института по градоустройство и архитектура. Книга втора. 1951. БАН, София, България. Стр. 49-51.]
- Pavlov, T. (1951).** Za arhitekturata (in Bulgarian). Izvestia na IGA. Volume 1. BAS, Sofia, Bulgaria, pp. 3-6 // [Павлов, Т. 1951. За архитектурата. Известия на ИГА. Книга първа, БАН, София, България. стр.3-6]
- Popov, N. (1951).** Zasnemane na arhitekturni I gradoustroistveni objekti ot nasheto natsionalno nasledstvo (in Bulgarian), Izvestia na IGA. Volume 1. BAS, Sofia, Bulgaria, pp. 102-108 // [Попов, Н. (1951). Заснемане на архитектурни и градоустройствени обекти от нашето национално наследство. Известия на ИГА. Книга първа, БАН, София, България. Стр.102-108]
- Popova, D. (2021)** Digitalizatsiata na arhiv "Arhitektura" v Instituta za izsledvane na izkustvata (in Bulgarian). Balgarsko muzikoznanie. Izvanreden broi, IAS, Sofia, Bulgaria, pp.123-142 // [Попова, Д. (2021). Дигитализацията на архив „Архитектура“ в Института за изследване на изкуствата. Българско музикознание. Извънреден брой. ИИИЗк, София.стр.123-142.]
- Snegarov, I. (1997).** Balgarskite zemi prez pogleda na chuzhdi pateshestvenitsi. 1828-1853 (in Bulgarian). Al "Marin Drinov", Sofia, Bulgaria. // [Снегаров, И. (1997). Българските земи

през погледа на чужди пътешественици.1828-1853. АИ „Марин Дринов“, София, България.]

Staykov, G. (1951). Natsionalното ni arhitekturno nasledstvo I privezhdaneto mu v izvestnost (in Bulgarian). Izvestia na IGA. Volume 1. BAS, Sofia, Bulgaria, pp. 91-95 // [Стайков, Георги. Националното ни архитектурно наследство и привеждането му в известност. Известия на ИГА. Книга първа. 1951. БАН, София, България. Стр.91-95]

Stoykova, S. (1956). Ognishteto v balgarskia bit (in Bulgarian), BAS, Sofia, Bulgaria. // [Стойкова, Ст. (1956). Огнището в българския бит, БАН, София, България.]

Tonev, L. (1951). Institutat po gradoustoistvo i arhitektura pri Balgarska academia na naukite (in Bulgarian). Izvestia na IGA. Volume 1. BAS, Sofia, Bulgaria, pp. 7-15. // [Тонев, Л. (1951). Институтът по градоустройство и архитектура при Българска академия на науките. Известия на ИГА. Книга първа. (1951). БАН, София, България. 7-15.]

Zlatev, T. (1948). Balgarskata bitova arhitektura (In Bulgarian). Volume 1. Fond “Nauchni tseli”, Sofia, Bulgaria. // [Златев, Т. (1948). Българска битова архитектура. Книга 1. Фонд „Научни цели“, София, България.]

д-р арх. Димитрина Попова

Институт за изследване на изкуствата при Българска академия на науките

ORCID ID <https://orcid.org/0000-0001-6063-8055>

dimitrina_p@abv.bg

AUTHOR'S DATA WERE PUBLISHED ACCORDING GDPR RULES AND PUBLICATION ETHICS OF THE JOURNAL (<http://www.math.bas.bg/vt/kin/>)

Received: 10 April 2023

Accepted: 29 August 2023

Published: 08 December 2023

DOI: <https://doi.org/10.55630/KINJ.2023.090205>

Abstract and keywords in Bulgarian

Резюме: Представено е изследване върху дигитализираните архивни единици на подфонд „Чертежи и заснемания“. Той е част от архитектурния архив при Института за изследване на изкуствата. Документите са изработени от архитекти основно през 1950-те и съдържат архитектурни чертежи с представени къщи от 19 век от българските земи. За да се изследват нови перспективи за интерпретацията им, се направени декомпозиция и пренареждане на старите данни в нови видове дигитални колекции по контекстуални и количествени модалности.

Ключови думи: Дигитализация архиви; архитектурно наследство; стари къщи.

KIN Journal, 2023, Volume 09, Issue 2

Science Series Cultural and Historical Heritage: Preservation, Presentation, Digitalization

Научна поредица Културно-историческо наследство: опазване, представяне, дигитализация

Научная серия Культурное и историческое наследие: сохранение, презентация, оцифровка

Editors Редактори/съставители

Prof. PhD. Petko St. Petkov

проф. д-р Петко Ст. Петков

Prof. PhD. Galina Bogdanova

проф. д-р Галина Богданова

Copy editors Технически редактори

Assist. prof. PhD. Nikolay Noev

гл. ас. д-р Николай Ноев

PhD. Paskal Piperkov

д-р Паскал Пиперков

© Editors, Authors of Papers, 2023

© Редколегия, Авторски колектив, 2023

Published by Издание на

Institute of Mathematics and Informatics

Институт по математика и

at the Bulgarian Academy of Sciences,

информатика при Българска академия на

Sofia, Bulgaria

науките, София, България

<http://www.math.bas.bg/vt/kin/>

ISSN: 2367-8038